

Добрунік Т.П., к.е.н, доцент

Одеський національний економічний університет

доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ТРЕНІНГ ЯК ФОРМА ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

В умовах євроінтеграційного напрямку розвитку національної економіки головною метою системи вищої професійної освіти є забезпечення якісної підготовки фахівців напрямку 071 «Облік і оподаткування», конкурентоспроможність яких на ринку праці безпосередньо залежить від їх професійного мислення, уміння застосовувати свої знання та здібності на практиці. Сучасний ринок праці висуває до фахівців такі вимоги, як гнучкість мислення, розуміння суті економічних процесів, вміння самостійно виявляти й вирішувати проблеми, швидко орієнтуватися у виробничих ситуаціях та приймати відповідні управлінські рішення.

Професійна спрямованість майбутніх фахівців з обліку та оподаткування у сучасних умовах функціонування суб'єктів підприємницької діяльності, їх фахова компетентність можлива лише за умови організації навчального процесу з використанням інтегрованого підходу до вивчення спеціальних дисциплін на основі впровадження міждисциплінарного тренінгу. Системні знання, необхідні для вироблення цілісного, проблемного мислення фахівця, на думку І.М. Козловської, можуть бути отримані лише на основі інтегрованого підходу до вивчення фахових дисциплін основі впровадження сучасних освітніх технологій, серед яких широке визнання отримав тренінг [1, с. 51].

Сутність тренінгових технологій полягає в тому, щоб у процесі взаємодії викладачів і студентів актуалізувати творчий потенціал учасників, а не дати їм певну кількість знань. Під час тренінгу відбувається неформальне, невимушене спілкування, яке відкриває перед групою безліч варіантів розвитку і вирішення проблеми. На відміну від традиційних, тренінгові форми навчання повністю

охоплюють весь потенціал людини: рівень та розвиток її компетентності (соціальної, емоційної та інтелектуальної), самостійність, здатність до прийняття рішень, взаємодії тощо. Тренінгову форму К. Рудестам розглядає як «ядро навчального досвіду, а в деяких випадках – єдиним способом навчання та змін людини»[2, с. 308].

За основу концепції побудови міжпредметного тренінгу прийнято такі конструктивні принципи:

- включення основних фахових дисциплін;
- відбір відповідних тем з фахових дисциплін;
- формування ланцюга тренінгових завдань;
- комплекс тренінгових завдань – наскрізне завдання;
- уніфікована структура тренінгових завдань;
- максимальна індивідуалізація і контроль самостійності виконання тренінгових завдань [3].

Задля забезпечення системної структурованості навчального матеріалу міждисциплінарний тренінг з обліку та оподаткування передбачає послідовний системний ланцюжок виконання завдань з взаємопов'язаних дисциплін, що забезпечує формування у студентів узагальненої думки про результати роботи підприємства в конкретній ситуації (рис. 1)

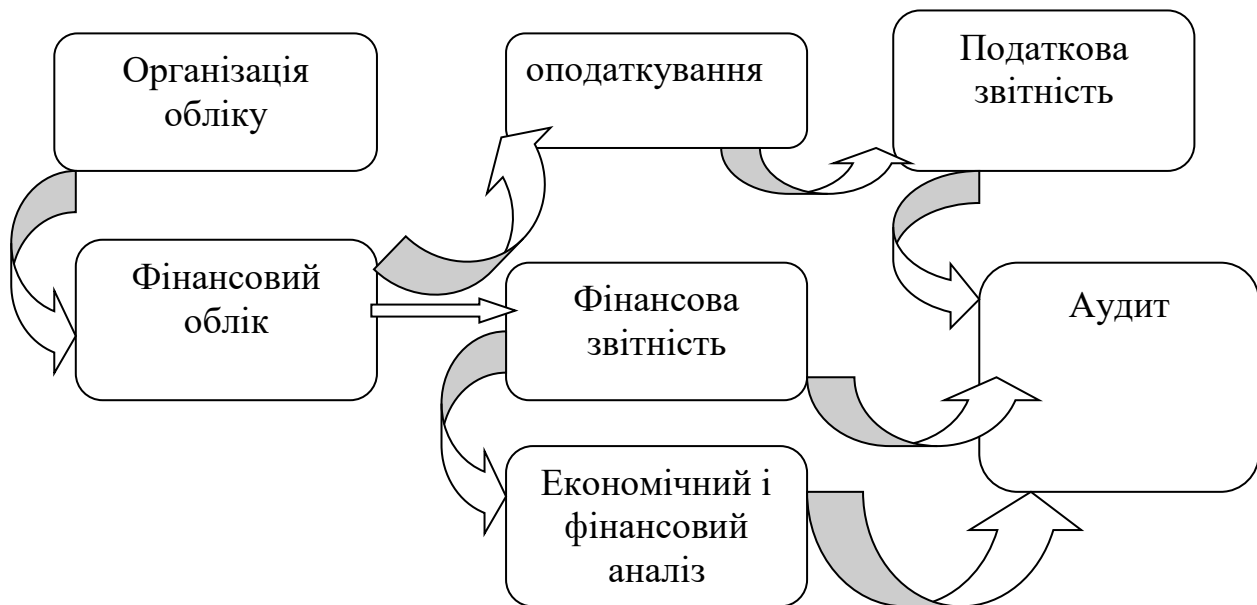

Рис. 1. Основні складові дисципліни міждисциплінарного тренінгу

Міждисциплінарний тренінг передбачає вирішення наскрізного завдання, побудова якого враховує, що студенти не тільки здійснюють при виконанні завдань необхідні розрахунки з поясненнями, а й висловлюють самостійне судження при виборі того чи того способу розв'язання.

Проведення міждисциплінарного тренінгу дозволить майбутнім фахівцям з обліку та оподаткування:

- забезпечити практичне засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення фахових обліково-аналітичних дисциплін;
- виробити практичні навички обробки первинної облікової інформації, формування регістрів синтетичного та аналітичного обліку, формування показників фінансової звітності;
- виробити практичні навички з нарахування окремих податків та зборів, складання та подання форм податкової звітності згідно чинного законодавства;
- набути практичні навички з проведення аудиторської перевірки та оформлення її результатів;
- сформувати систему показників для проведення економічної діагностики підприємства;
- інтегрувати отримані результати у єдиний комплекс з метою прийняття управлінських рішень щодо покращення фінансово-економічного розвитку підприємства.

При проведенні тренінгу в основному використовуються наступні методи:

- кейси-метод – використання конкретних проблемних ситуацій, вирішення яких відбувається у складі малих груп;
- групова дискусія – спільне обговорення і аналіз проблемної ситуації;
- мозковий штурм – метод колективного пошуку та обговорення рішень, який базується на вільному висловленні кожним учасником обговорення своїх думок та ідей, творчому мисленні та підході вирішення проблеми.

Міждисциплінарний тренінг складається з трьох етапів:

- 1) організаційного;
- 2) основного;
- 3) презентаційного.

На першому організаційному етапі відбувається ознайомлення студентів зі структурою тренінгу, тобто визначається його мета та завдання, формується склад груп учасників та видаються викладачем кожній групі матеріали ситуаційного завдання, які відображають реальні дані підприємства і включають:

- короткий опис підприємства, його організаційну структуру та основні види діяльності;

- залишки на рахунках бухгалтерського обліку та їх розшифрування за окремими субрахунками та аналітичними рахунками на початок звітного періоду;

- господарські операції за звітний період.

Основна частина міждисциплінарного тренінгу має модульну побудову і передбачає виконання наскрізного за такими модулями

1. Організація обліку - складання графіку документообороту та розробка проекту наказу «Про облікову політику» із зазначенням :

- форми бухгалтерського обліку;

- робочого плану рахунків для відображення господарських операцій;

- методів нарахування амортизації основних засобів;

- методів списання запасів тощо.

2. Фінансовий облік та фінансова звітність – систематизація облікової інформації та складання фінансової звітності, що передбачає:

- відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку господарських операцій за звітний період;

- складання оборотно-сальдової відомості;

- складання форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

3. Оподаткування та податкова звітність – алгоритм розрахунку податків та порядок подання податкової звітності, що передбачає:

- проведення розрахунків за господарськими операціями, відображеними у фінансовому обліку, таких податків і зборів як податок на додану вартість, податок на прибуток ПДФО, ЕСВ;

- складання Декларації з податку на прибуток та Декларації з ПДВ;

- складання інших форм податкової звітності згідно чинного законодавства.

4. Економічний та фінансовий аналіз – проведення комплексного аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства, що передбачає:

- проведення аналізу ефективності використання ресурсів підприємства;
- проведення аналізу витрат підприємства і розробка заходів щодо їх зниження;
- проведення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства;
- проведення аналізу фінансового стану підприємства за показниками ліквідності та фінансової стійкості, рентабельності та ін.

5. Організація та методика аудиту – проведення аудиторської перевірки та оформлення її результатів, що включає:

- визначення об'єктів аудиторської діяльності та складання програми аудиту;
- проведення аудиту за об'єктами обліку;
- проведення аудиту фінансової звітності ;
- складання робочих документів та аудиторського висновку (звіту).

Результати виконаного обліково-аналітичного завдання надаються у формі презентації, під час якої відбувається дискусія та оцінка роботи кожного студента в підгрупі.

Таким чином, організація процесу вивчення облікових та інших фахових дисциплін із впровадженням міждисциплінарного тренінгу сприяє динамічним змінам у професійних уміннях студентів, розвитку у них різноманітних форм мислення, творчих здібностей, можливостей проникнення в проблемну ситуацію, що завершується, як правило, знаходженням оптимального вирішення проблеми. Виконання завдань міжпредметного тренінгу на етапі підготовки магістрів з обліку та оподаткування сприяє набуттю випускниками фахових компетенцій, що підвищує їх конкурентоспроможність на ринку праці.

Література:

1. Козловська І.М. Проблеми інтеграції у сучасній професійній освіті: методологія, теорія, практика [монографія] / І.М. Козловська, Я.М. Кміт; за ред. І.М. Козловської та .М.Кміт. – Львів : Сполом, 2004. – 244 с.

2. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика / К. Рудестам ; общ. ред. и вступ. ст. Л. А. Петровской ; пер. с англ. – М. : Прогресс, 1990. – 368 с.

3. Тренінгові технології навчання з економічних дисциплін: навчальний посібник / КНЕУ ім. Вадима Гетьмана; ред. Г. О. Ковальчук. - К.: КНЕУ, 2006. - 320 с.